

ĐỆ TỬ QUY VÀ TU HỌC PHẬT PHÁP

Giám định Lão Pháp Sư Tịnh Không

Chủ giảng thầy Thái Lễ Húc

Giảng từ ngày 6/3/2005 đến ngày 13/03/2005 tại Tịnh Tông Học Hội Australia

TẬP 33

Kính chào các vị pháp sư, các vị đồng tu, A Di Đà Phật!

Sáng nay chúng ta có nhắc đến, giữa người với người phải biết buông xả, biết nhường nhịn, luôn luôn lễ nhượng, nhẫn nhịn, khiêm nhượng. Thái độ nhường này, chúng ta có thể quán chiếu, thực hành trong mối quan hệ ngũ luân. Chúng ta thấy quan hệ giữa cha và con cũng phải dùng lễ đối đãi, ví dụ như cha mẹ dạy dỗ chúng ta, “Cha mẹ dạy - phải kính nghe - cha mẹ trách - phải thừa nhận”, đây cũng là thái độ nhẫn nhịn. Tiếp đó là giữa cha và con cũng phải biết khiêm nhượng, khiêm tốn, nếu như cha mẹ kiêu ngạo trước mặt con cái, con cái sẽ học theo tấm gương không tốt. Còn có cha mẹ nói với con cái: trên đời này không ai thông minh bằng cha của con! Nói ra lời như vậy, con cái cũng sẽ rất ngạo mạn.

Tiếp theo, quan hệ vua tôi chúng ta đương nhiên phải lễ nhượng, phải nhẫn nhượng, cũng phải khiêm nhượng, bởi vì khiêm nhượng cũng có thể giúp cấp dưới sanh tâm cung kính đối với chúng ta. Mà dưới sự dẫn dắt của phong khí khiêm nhượng, như vậy bầu không khí của đoàn thể sẽ tương đối tốt, mọi người tôn trọng lẫn nhau, mọi người khẳng định giá trị làm việc, công việc chúc vự của nhau, như vậy thì đoàn thể sẽ hòa hợp. Tiếp đó, quan hệ giữa vợ chồng cũng phải làm được lễ nhượng, nhẫn nhượng, còn có khiêm nhượng, anh em, bạn bè cũng như vậy. Cho nên mọi lúc chúng ta phải quán chiếu chính mình, mới có thể đề khởi thái độ đúng đắn. Chúng ta xem câu kinh tiếp theo:

“Sắp cho người - trước hỏi mình - mình không thích - phải mau ngưng”

Khi chúng ta không hi vọng người khác có những ngôn từ hủy báng, phê bình đối với chúng ta, vậy thì chúng ta cũng không nên hủy báng, phê bình người khác; khi chúng ta không hi vọng người khác có hành vi mạo phạm, khồng chế chúng ta, chúng ta cũng không nên mạo phạm, khồng chế người khác. Thậm chí là khởi tâm động niệm, nếu như chúng ta không hi vọng người khác có tâm muốn hại chúng ta,

chúng ta cũng không nên sanh khởi tâm hại người. Lúc nào cũng có thể đối đãi người khác như vậy, tự nhiên chúng ta có thể hiểu rõ chừng mực làm người.

Có một chú chó chạy vào trong một căn phòng, căn phòng này bốn mặt đều là kính, chú chó này vừa tiến vào liền thấy một chú chó khác rất hung dữ, chú chó này liền sủa “chú chó kia” ngay lập tức. Kết quả vừa sủa, chó từ bốn phía cũng sủa nó, nó càng không chịu yếu thế, tiếp tục ở đó liều mạng mà sủa. Kết quả sau cùng thế nào? Sau cùng nó bị mệt chết, chú chó này đã chết như vậy. Từ câu chuyện này chúng ta cũng phản tỉnh lại, **khi chúng ta cảm thấy hoàn cảnh xung quanh đối với chúng ta không tốt, người xung quanh thường tức giận đối với chúng ta, thực ra chúng ta phải quán chiếu lại, hết thấy người vật việc mà con người đối mặt rất có thể là sự phản chiếu của nội tâm.** Khi chúng ta thường dùng khuôn mặt khó chịu đối với người khác, tấm gương này sẽ phản chiếu trở lại, chắc chắn đều là khuôn mặt khó chịu hướng tới chúng ta; khi chúng ta thường dùng khuôn mặt tươi cười tiếp đón người khác thì cũng nhận được khuôn mặt tươi cười của người khác dành cho chúng ta. Lúc này chúng ta phải tỉnh tâm lại suy ngẫm một chút. Rốt cuộc là người thân bạn bè xung quanh dùng thái độ thế nào, dùng bộ mặt thế nào đối với chúng ta? Chúng ta tư duy, quán chiếu như vậy liền biết được làm thế nào tu sửa chính mình, nâng cao chính mình.

Chúng ta đi đến chùa, vừa vào cửa, ở Điện Thiên Vương nhìn thấy Di Lặc Bồ Tát, thái độ mà Di Lặc Bồ Tát biểu thị là đang dạy chúng ta điều gì? Nhìn thấy khuôn mặt của Di Lặc Bồ Tát liền biết được phải tươi cười với người, tướng mạo vui vẻ; lại nhìn thấy bụng của Di Lặc Bồ Tát tương đối to, ngài cũng nói với chúng ta, nên sanh tâm bình đẳng, nên khoan dung độ lượng. Cho nên chúng ta cũng thường tươi cười với người thì sẽ sanh ra cuộc đời hoàn toàn khác. Đương nhiên, nụ cười cũng không thể chỉ tươi cười bên ngoài, như vậy sẽ phản tác dụng, phải cười từ trong nội tâm. **Người học Phật chúng ta nên cười từ trong nội tâm, bởi vì đời này gặp được pháp môn một đời thành tựu, đời này đã thu đủ vốn rồi, không cầu mong chuyện khác, sau này nếu có được đều là nhiều thêm, đều là nhặt thêm, đều sẽ hoan hỉ.**

Khi chúng ta dùng tâm khoan dung đối đãi với người khác, mối quan hệ với người nhất định sẽ có thay đổi rất lớn, cho nên “sắp cho người – trước hỏi mình”. Chúng ta luôn đứng trên góc độ của đối phương để suy nghĩ sự việc, nên **“dùng tâm khoan dung mình để khoan dung người thì nhiều bạn; dùng tâm trách người**

để trách mình thì ít lỗi”, khi chúng ta dùng tâm khoan dung chính mình để khoan dung người khác, nhất định sẽ kết giao rất nhiều bạn bè. Quý vị đồng tu, hôm nay chúng ta khoan dung chính mình mấy lần? Bao nhiêu lần? Con số này rất lớn, N lần. Nhưng nếu người khác phạm lỗi, có thể chúng ta sẽ rất tức giận, có thể gây khó dễ cho họ, như vậy thật không công bằng. Cho nên chúng ta đổi góc độ khác, dùng tâm khoan dung chính mình để khoan dung người khác, vậy thì rất dễ dàng bao dung, rất dễ dàng tiếp nhận. Tiếp đó chúng ta lại làm tròn bốn phận để giúp đỡ họ, dẫn dắt họ, vậy thì sẽ rộng kết bạn bè trong thiên hạ. “Dùng tâm trách người để trách mình thì ít lỗi”, nếu như chúng ta dùng tâm cảnh trách cứ người khác, dùng thái độ tương đối nghiêm khắc này đối đãi chính mình, sẽ có thể không ngừng giảm bớt lỗi lầm của bản thân, gọi là “đức tiến dần - lỗi ngày giảm”.

Thực ra rất nhiều chướng ngại không ở bên ngoài, mà ở trong một niệm của chính mình. **Sở dĩ chúng ta đau khổ, thường đều do cầu không được, chỉ biết yêu cầu người khác, không yêu cầu chính mình. Khi chúng ta có thể khoan dung người khác, mà chỉ nhìn thấy bốn phận của chính mình, thái độ cuộc đời sẽ hoàn toàn khác.** Bởi vì chỉ có yêu cầu thì mỗi ngày đều lo được lo mất; [nếu] có thể nhìn thấy bốn phận thì ngày ngày tận tâm tận lực; khi chúng ta ngày ngày tận tâm tận lực, chính mình sẽ có trưởng thành, sẽ có niềm vui của trưởng thành. Mà trong quá trình chúng ta tận lực, “thương người thì được người thương, kính người thì được người kính”, y báo sẽ xoay chuyển theo chánh báo ngay lập tức.

Trong lời dạy bảo của Khổng Phu tử, thường nhắc đến làm thế nào để trở thành quân tử. Trong Trung Dung có nói, “quân tử chi đạo tứ”, quân tử có bốn trọng điểm phải quán chiếu, thứ nhất, **“Điều nào yêu cầu của con thì dùng đó mà phụng sự cha, điều này tôi chưa làm được; điều nào yêu cầu ở thuộc hạ thì dùng đó mà phụng sự vua, điều này tôi chưa làm được; điều nào yêu cầu ở em thì dùng đó mà phụng sự anh, điều này tôi chưa làm được; điều nào yêu cầu ở bạn bè thì phải làm được trước, điều này tôi chưa làm được”**. Phu tử rất khiêm tốn, ngài nói bốn điều này ngài chưa làm được, thực ra Phu tử đã làm được rồi. Chúng ta cùng xem, khi chúng ta yêu cầu con cái phải làm được, trước tiên chúng ta phải hỏi chính mình, đối với cha mẹ chúng ta đã làm được điều mà chúng ta yêu cầu con cái chưa? Nếu như chúng ta hi vọng con cái hiếu thuận chúng ta, nghe lời chúng ta, chúng ta đã làm được nghe lời cha mẹ chưa, có hiếu thuận cha mẹ chưa? Khi chúng ta nghĩ như vậy, liền biết được chúng ta còn thiếu sót điều gì.

“Điều nào yêu cầu ở thuộc hạ thì dùng đó mà phụng sự vua”, khi chúng ta hi vọng thuộc hạ của mình có thể nghe lời, có thể nỗ lực, có thể tận trung làm trọn bổn phận; yêu cầu của chúng ta đối với thuộc hạ, lúc bản thân chúng ta làm việc cho lãnh đạo, chính mình đã làm được như vậy chưa? Cho nên mọi lúc có thể nhìn thấy bổn phận của mình trước, như vậy mới có thể tự mình nâng cao, lại có thể làm tấm gương tốt cho thuộc hạ, cho con cái; phong phạm của người quân tử đích thực là “làm không được thì quay lại xét mình”, đều là yêu cầu chính mình. Tiếp theo, “điều nào yêu cầu ở em”, hi vọng em trai cung kính chúng ta như thế nào, trước tiên bản thân chúng ta phải nghĩ tới, chúng ta có cung kính người lớn hơn, cung kính trưởng bối không? “Điều nào yêu cầu ở bạn bè”, chúng ta hi vọng bạn bè yêu thương bảo vệ chúng ta như thế nào, quan tâm chúng ta như thế nào, trước tiên chúng ta đã làm được như vậy với bạn bè chưa? Nếu như mọi chuyện con người đều có thể suy ngẫm như vậy, vậy thì rất nhiều duyên phận trong cuộc đời đều có thể viên mãn, cho nên không cần yêu cầu người khác, bởi vì dù yêu cầu thế nào đi nữa, khi cầu không được chỉ có chính mình đau khổ.

Có một cô gái, sau khi cô ấy đến nghe giảng trở về, cô ấy nói với bạn trai của mình, bởi vì hai người xung đột, cãi vã: chuyện này là do em không đúng, em xin lỗi anh! Kết quả bạn trai cô ấy nghe cô ấy nói xin lỗi, sắc mặt vô cùng kinh ngạc, sau đó nói với cô: rõ ràng là anh không đúng, em còn xin lỗi anh, vậy thì anh không phải là người nữa rồi? Cho nên chúng ta chớ thường chỉ thấy lỗi của người khác, phải quay đầu phản tỉnh, chính mình còn chỗ nào làm chưa tốt? Ngược lại vừa sanh khởi thái độ như vậy, tâm hồ thẹn của người bên cạnh cũng được sanh khởi. Cho nên “sắp cho người - trước hỏi mình - mình không thích - phải mau ngưng”. Câu tiếp theo:

“Ân phải báo - oán phải quên”

Chúng ta phải luôn ghi nhớ ân đức ở trong lòng, **tổ tiên dạy chúng ta, nhận ân đức bằng một giọt nước của người khác, phải dùng cả dòng suối để báo đáp.** Mà mỗi ngày chúng ta đọc “kệ hồi hướng”, “trên đền bốn ơn nặng, dưới cứu khổ ba đường”, mỗi ngày niệm mỗi ngày nhất định phải nỗ lực mà làm được, nếu như không nỗ lực làm được, vậy chỉ là nói suông, nói suông tức là có tội rồi. Buổi sáng chúng ta lạy Phật Bồ Tát một lần, buổi tối lại lạy Phật Bồ Tát một lần, không những không báo ân, có thể còn phạm một số lỗi nhỏ. Các vị đồng tu, chúng ta làm thế nào “trên đền bốn ơn nặng”? Ôn cha mẹ, ơn sư trưởng, ơn chúng sanh, ơn đất nước. Mà

ân đức của đất nước này không chỉ là chính quyền nào đó, càng quan trọng hơn là văn hóa truyền thống đã được truyền thừa mấy ngàn năm của chúng ta, đó mới là ơn đất nước chân thật nhất. Quý vị đồng tu, làm sao báo đáp? **Chỉ có thành tựu đức hạnh của chính mình, bạn liền báo đáp viên mãn bốn ơn nặng.**

Khi trên con đường đời của chúng ta gặp được chánh pháp, rất nhiều người yêu thương bảo hộ chúng ta chưa chắc có thể tiếp nhận, đồng ý với bạn ngay lập tức, lúc đó bạn nhất định phải kiên quyết đi tiếp con đường này, hơn nữa phải đi làm sao thật có thành tựu. Khi bạn càng đi càng có thành tựu, mới có thể giúp cơ duyên của người thân bạn bè, của những người yêu thương xung quanh bạn sớm ngày chín muồi, cũng có thể tiếp nhận chánh pháp, tiếp nhận Phật Pháp; bởi vì họ nhất định phải thông qua sự hành trì của chúng ta, mới có thể cảm nhận được sự thù thắng của Phật Pháp. Cho nên trong quá trình này, **chúng ta cũng đừng hà khắc yêu cầu người thân bạn bè bên cạnh phải đồng ý với bạn, phải ủng hộ bạn, bởi vì người đi phía trước phải có thể chịu được sự cô độc.** Có người bạn nói với tôi: thầy Thái, thầy hoằng dương văn hóa truyền thống như vậy, liệu có cảm thấy cô độc không? Mỗi lần nghe câu này tôi đều cười ha ha. Sẽ cô độc sao? Có cô độc không? Trong kinh nói nếu như **chúng ta thật tâm phụng sự khắp cõi nước nhiều như vi trần, nếu như chúng ta thật lòng vì Phật Pháp, vì chúng sanh thì có thể cùng trì danh với mười phương chư Phật, mười phương chư Phật nhất định cùng một tần số, cùng một tâm lòng với chúng ta, mười phương chư Phật là thầy tốt bạn hay của chúng ta, lúc nào các ngài cũng đều âm thầm gia trì cho chúng ta.**

Trong bài văn của Văn Thiên Tường có nói, “Bậc hiền triết ngày càng xa cách, tấm gương xưa sử sách còn in, mở trang sách đọc bên thềm, đạo xưa hắt ánh mặt thêm rạng ngời”. Khi chúng ta có tâm giống với Thánh Hiền xưa, giống với chư Phật Bồ Tát thì có thể lãnh hội được, tấm gương của bậc hiền triết, chúng ta phải luôn noi theo, cho nên “bậc hiền triết ngày càng xa cách, tấm gương xưa sử sách còn in”. “Mở trang sách đọc bên thềm”, khi chúng ta ngồi dưới hiên nhà, đọc sách của Thánh Hiền, đọc “câu chuyện giáo dục đạo đức”, chúng ta cũng sẽ cảm thấy “đạo xưa hắt ánh mặt thêm rạng ngời”. **Phong phạm của bậc hiền triết giống như một tia hào quang, soi chiếu khuôn mặt của chúng ta, soi chiếu tâm linh của chúng ta.** Cho nên lúc đọc “câu chuyện giáo dục đạo đức” thường đau lòng rơi lệ.

Tôi còn nhớ có một lần đọc câu chuyện “Tổ Thích lánh nạn”, Tổ Thích vì giúp đỡ người thân có thể tới nơi an toàn để lánh nạn, đã lấy ra toàn bộ gia sản của mình,

tất cả xe đều đưa cho người già ngồi, bản thân ông đi bộ. Đến nơi an toàn, ông liền dốc sức giúp đỡ cuộc sống của nhân dân, làm sao giúp họ an cư lạc nghiệp; còn thu thập tất cả hài cốt phơi khô ngoài đường mà cùng nhau cúng tế. Cách làm của ông được người thân bạn bè tán thành, cũng vô cùng yêu kính ông. Có một lần Tổ Thích tìm người thân cùng nhau ăn cơm, tìm những trưởng bối lớn tuổi, mọi người níu tay ông nói: “chúng tôi đã già cả rồi, lúc tuổi cao thế này mà còn gặp được cha mẹ tái sanh thì có chết cũng đáng giá”. Bạn xem chân tâm của một người có thể khiến người khác cảm thấy hoan hỉ như vậy.

Nếu như cuộc đời của chúng ta, đều thật sự có thể giúp tất cả những người có duyên cảm thấy vô cùng lợi ích, vô cùng cảm ân, thì có thể giúp hết thảy duyên phận trong cuộc đời đều viên mãn. Chúng ta nên lấy bậc hiền triết, Phật Bồ Tát làm tấm gương, lấy hành trì của các Ngài làm hành trì của chính mình, cho nên con đường này chắc chắn không cô độc, nhưng mà chúng ta cũng phải có thái độ **“người chẳng hiểu ta mà ta không buồn giận họ, thế chẳng phải người quân tử ư?”**. Chỉ cần đời này chúng ta có thể thành tựu đạo nghiệp, đó mới thật sự là **“trên đền bốn ơn nặng”**.

Mà trên con đường đời, chỉ cần người khác có ân đức, có quan tâm đối với chúng ta, chúng ta nhất định phải ghi nhớ, phải để ở trong lòng, chỉ cần có cơ hội thì phải báo đáp người thân bạn bè, bởi vì chúng ta phải biểu diễn tri ân báo ân mới được. Lúc học đại học tôi gặp một người bạn, anh ấy đọc rất nhiều sách, “Hiếu Kinh”, còn có “Địa Tạng Kinh” đều đọc thuộc lòng, cho nên tướng mạo rất thư sinh. Sau khi tôi quen anh ấy, có một lần nghe anh nói chuyện, nói tới sau cùng anh ấy dùng một câu kệ để kết thúc, anh nói “địa ngục chưa trống không, thề không thành Phật, chúng sinh độ hết, mới chứng Bồ Đề”. Lúc đó tôi chưa đọc qua kinh Phật, nhưng khi anh ấy nói ra câu kệ này, đột nhiên tôi cảm thấy rất xúc động; ngoài xúc động ra thì không hiểu câu này có nghĩa gì. Sau đó anh ấy phải đi thang máy xuống lầu, đúng lúc tôi cũng đi xuống, trong lúc thang xuống, tôi rất xúc động nói với anh: độ chúng sanh thành Phật, bạn có thể thì tôi cũng có thể. Tôi vừa nói xong, bởi vì quá đường đột, bạn tôi cũng không biết trả lời tôi như thế nào, anh ấy có chút ngại ngùng, sao tôi có thể nói tiếp câu như vậy chứ.

Người bạn này thực sự có ảnh hưởng rất lớn đến tôi, lúc đó tôi đang học đại học năm tư, anh ấy dạy học ở một trường cao đẳng. Lúc tôi đến thăm anh vào buổi tối, đúng lúc đi ngang qua nghĩa địa, lúc đi ngang qua anh ấy nói với tôi, anh có thể

cảm nhận được những người đã mất trong nghĩa địa này đều đứng dậy kính lễ với anh, bởi vì anh đã tận tâm tận lực dạy con cháu đời sau của họ. Điều này cũng khiến tôi cảm nhận được giáo dục rất quan trọng, giáo dục rất có giá trị. Sau đó may mắn được Phật Bồ Tát gia trì, khiến tôi không làm ăn được, nên mới có cơ hội đi trên con đường giáo dục. Cũng thuận lợi đi được mấy năm, sau đó lại gặp cô Dương, đưa tôi tới Hải Khẩu bắt đầu phổ biến văn hóa truyền thống. Tôi cũng luôn nhớ tới nhân duyên của người bạn này, nói câu kệ đó cho tôi nghe, sau đó tôi tự mình cầm một bức tượng Địa Tạng Vương Bồ Tát, cao khoảng tầm này thôi, vô cùng tinh xảo, tôi tự mình mang đến tặng cho bạn mình. Khi anh ấy nhận bức tượng Địa Tạng Vương Bồ Tát, cũng vô cùng hoan hỷ, sau đó nói với tôi: Lễ Húc, bạn vẫn luôn đi trên con đường Phật đạo, còn mình sắp trầm luân trong ngũ dục lục trần rồi. Cho nên bạn bè có duyên thì phải luôn nhắc nhở, luôn dìu dắt, năm đó anh ấy giúp tôi một tay, lúc này tôi cũng phải giúp anh ấy một tay, là nhắc nhở lẫn nhau.

Cho nên nhất định phải báo ân, nhất định phải quên oán, khi chúng ta luôn nhớ tới oán hận đối với người khác, thực ra người chịu thiệt thòi nhất là ai? Là chính mình! **Người luôn nghĩ tới oán hận là nhóm người có nguy cơ mắc ung thư cao, bởi vì tâm tình không tốt, kinh mạch bị tổn thương, cho nên tục ngữ nói, tha thứ cho người khác là tha thứ cho chính mình.** Hơn nữa thực tình mà nói, thế gian này liệu vô duyên vô cớ có tai ương không? Có hay không? “Một miếng ăn miếng uống, chẳng gì không định sẵn”. Cho nên **gặp phải nghịch cảnh, gặp phải ác duyên nên sanh tâm hoan hỷ, bởi vì chúng ta đang trả nợ, đang tiêu trừ nghiệp chướng, có thể chuyển niệm như vậy, liền buông xuống cái oán.** Khi chúng ta không nghĩ tới oán, lại chân thành đối xử với đối phương, ngày tháng lâu dài, đối phương không chỉ không còn oán hận, thậm chí càng ngày càng cung kính bạn; khi họ càng ngày càng cung kính bạn, chúng ta càng có cơ hội giới thiệu Phật Pháp đời này thành tựu cho họ.

Chúng ta phải học theo thái độ của Phật Bồ Tát, phải làm được “**oán thân bình đẳng**”. Câu này rất thú vị, oán ở phía trước, thân ở phía sau, có tâm cảnh như vậy mới thật sự khế nhập tâm bình đẳng, khế nhập tâm từ bi. Trong kinh Phật cũng dạy chúng ta, “không nhớ ác cũ, không ghét người ác”, tại sao lại không ghét ác cũ? Bởi vì con người nào phải Thánh Hiền, sao mà không có lỗi lầm được. **Con người hiện nay đã khoảng ba đời đánh mất giáo dục rồi, bản thân họ làm sai cũng là bất lực, họ cũng không biết làm sao chuyển hóa tập khí.** Cho nên khi tôi đối diện

với người học sinh đó của mình, em ấy có nói một câu “thưa thầy, em rất muốn sửa, nhưng mà em không sửa được”! Câu nói này có ảnh hưởng rất lớn đến tôi, em ấy nói với chúng ta, **chúng ta thật sự từ bi muốn giúp người khác, nhất định phải tương đối nhẫn nại, tương đối bao dung.**

Có một vị trưởng bối, anh ấy ở công ty biểu hiện rất tốt, rất nhiều đồng nghiệp đều rất ganh ghét anh, anh ấy có tức giận không? Vị trưởng bối này của tôi không hề tức giận, anh nói: có thể được người khác ganh ghét, cho thấy chúng ta rất có năng lực, cho nên không cần tức giận, phải vui vẻ lên. Người không có năng lực sẽ không khiến người khác ganh ghét. Những người ganh ghét thường chướng ngại anh ấy, có điều anh cũng không để ở trong lòng. Trong đó có một người chướng ngại anh nhiều nhất, sau đó người này gặp khó khăn, tất cả đồng nghiệp đều không muốn giúp người này, nhưng vị trưởng bối của tôi, bởi vì anh có năng lực, anh chủ động đến giúp người này. Kết quả sau khi giúp người này, người bạn này liền nói với anh: trước đây tôi đã làm những gì không đúng, không tốt với anh, xin mong anh tha thứ. Sau đó hai người trở thành bạn bè rất thân thiết.

Thực ra khi đối phương luôn ganh ghét người khác, đối phương đang ở nơi nào? Ở trong địa ngục. Chúng ta sao nhẫn tâm nhìn họ thọ quả báo địa ngục chứ? Khi chúng ta mở rộng tâm lượng, dùng đức hạnh cảm hóa, có thể giúp người khác từ địa ngục lên thiên đường, thậm chí tiền Phật phải tiến tới tây thiên. Khi bạn dùng đức hạnh cảm hóa người khác, chúng ta đã mang lại vinh dự cho Phật Bồ Tát, những người bạn này sẽ nói: người học Phật đều tốt như vậy, tôi cũng phải học Phật. **Đối mặt với ác duyên, chúng ta có thể thành tâm thành ý chuyển hóa, tin rằng sẽ thành tựu chính mình, cũng sẽ thành tựu người khác.** Cho nên “**không nhớ ác cũ, không ghét người ác**”. Đức Phật là tấm gương tốt nhất cho chúng ta, phải thông qua giáo dục giúp người khác chuyển ác thành thiện, chuyển mê thành ngộ, chuyển phàm thành Thánh. Đối mặt với người ác chính là chức trách của chúng ta, phải tận tâm tận lực, cho nên nhất định phải quên oán, “**ân phải báo - oán phải quên**”

“Báo oán ngắn - báo ân dài”

[Đối với] ân đức, chúng ta phải phục vụ, công hiến lâu dài, mà oán càng ngắn càng tốt. “Báo oán ngắn”, chữ ngắn này không phải là bạn oán trong một khoảng thời gian, mà là phải nhanh chóng chuyển hóa, mau chóng buông xuống cái oán này. Sư trưởng cũng dạy chúng ta, niệm niệm phải “sống trong thế giới biết ơn”, chuyển

niệm có thể tiêu trừ oán. Chúng ta ôn tập một chút, nên làm thế nào buông xuống oán niệm, chuyển thành cảm ân? “Hãy cảm ơn người tổn thương bạn, bởi vì họ tôi luyện tâm chí của bạn”; “hãy cảm ơn người lừa gạt bạn, bởi vì họ tăng trưởng kiến thức của bạn”, gọi là không trải qua việc thì không tăng thêm kiến thức, khi bị lừa gạt thì trả xong hết nợ mà trí huệ tăng trưởng. Tiếp đó, “hãy cảm ơn người đánh bạn, bởi vì họ tiêu trừ nghiệp chướng của chúng ta; hãy cảm ơn người làm bạn vấp ngã, bởi vì họ khiến năng lực của bạn mạnh mẽ hơn; hãy cảm ơn người bỏ rơi bạn, bởi vì họ dạy bạn biết tự lập”; sau cùng, “hãy cảm ơn người chỉ trích bạn, bởi vì họ giúp bạn tăng trưởng công phu định huệ”. Cho nên **gặp chuyện thì luyện tâm, nghiệp cũng tiêu trừ, đạo nghiệp cũng tăng trưởng, có thể chuyển niệm thì có thể chuyển oán thành ân. Có thể luôn nhìn thấy đối phương đang thành tựu chúng ta, có thể khế nhập thấy hết thấy mọi người đều là Bồ Tát, chỉ có mình mới là phàm phu.**

Các vị đồng tu, chúng ta bình tĩnh nghĩ xem, đời này lúc chúng ta tiến bộ nhiều nhất, là trong thuận cảnh hay nghịch cảnh? Nghịch cảnh, đúng vậy! Chúng ta nên cảm ơn nghịch cảnh, cảm ơn ác duyên. Sư trưởng kì vọng chúng ta, “**gặp nghịch cảnh, tùy ác duyên, không khởi sân hận, nghiệp chướng tiêu trừ hết; gặp thuận cảnh, tùy thiện duyên, không khởi tham si, phước huệ hoàn toàn hiện tiền**”. Chúng ta đối mặt với lời dạy bảo của sư trưởng, đây đều là tinh hoa một đời của sư trưởng, chúng ta mọi lúc phải quán chiếu những câu này, luôn nhìn xem chính mình có thực hành không. Cho nên “ân phải báo - oán phải quên - báo oán ngắn - báo ân dài”. Chúng ta xem câu tiếp theo:

“Đối người ở - thân đoan chánh - tuy đoan chánh - lòng độ lượng; Thế phục người - người không phục - lý phục người - tâm mới phục”.

“Đối người ở - thân đoan chánh - tuy đoan chánh - lòng độ lượng”. Hiện nay còn có nô bộc không? Rất ít, thực ra quan trọng nhất là câu này dạy chúng ta dùng lý khiến người khâm phục, không được ý thế hiếp đáp người khác, gia đình như vậy, đoàn thể cũng như vậy, giữa đất nước với đất nước cũng như vậy.

Chúng ta từng nghe một em nhỏ nói, em nói: mẹ đánh con, con đều quên hết; ba đánh con, lần nào con cũng nhớ; lần sau nếu ba còn đánh con, con sẽ gọi điện thoại báo cảnh sát. Tại sao cha mẹ đánh con, lại có kết quả khác nhau như vậy? Nguyên nhân là gì? Người mẹ đánh con là tuân theo đạo lý, vì muốn dạy dỗ con, “lý

phục người – tâm mới phục”; nhưng người cha hề không vui là gọi con tới mắng, gọi con tới đánh, cho nên “thế phục người – người không phục”. Nếu đứa trẻ này trưởng thành, sau này có thể sẽ có hiện tượng phản nghịch, cho nên trong gia đình chúng ta cũng phải tuân theo đạo lý dạy dỗ con cái. **Phương pháp tốt nhất là xây dựng gia quy, mà Đệ Tử Quy là gia quy tốt nhất, có thể giúp chúng ta tiết kiệm rất nhiều sức lực khi dạy dỗ con cái.**

Giữa đất nước với đất nước chắc chắn phải dùng lý phục người, cho nên chúng ta nhân mạnh “vương thiên hạ”, chữ vương này có nghĩa là tấm gương, làm lãnh đạo nên yêu thương bảo hộ người dân, nên yêu thương bảo hộ tất cả nước láng giềng, lấy đó làm gương. Vào thời nhà Đường, rất nhiều đất nước có quan hệ qua lại với chúng ta vô cùng thân thiết, chúng ta cũng chưa từng xâm chiếm họ. Cho nên thời đó Đường Thái Tông được gọi là “Thiên Khả Hãn”, có phải do Đường Thái Tông tự xưng không? Không phải! Là do tất cả nước láng giềng phong cho ông, ông đại biểu cho thiên tử, quân chủ của toàn bộ thiên hạ, chắc chắn đều dùng đức hạnh cảm hóa nước láng giềng. Chúng ta mở lịch sử mấy ngàn năm ra, tất cả những triều đại dùng vũ lực, dùng quân sự, dùng thế lực chèn ép để trị vì đất nước có lâu dài không? Đều tương đối ngắn ngủi. Chúng ta thấy nước Tần chỉ tồn tại 15 năm thì diệt vong, mà triều nhà Chu dùng đức trị vì thiên hạ, nên kéo dài hơn 800 năm.

Lịch sử là một tấm gương, chúng ta có thể hiểu được làm người như thế nào, trị gia, trị quốc như thế nào từ trong lịch sử, có thể xem quá khứ biết tương lai, cho nên chúng ta đọc lịch sử tuyệt đối không thể đọc qua loa. Lỗi lầm mà con người thường phạm phải có liên quan đến lịch sử hay không? Gần như đều là đi vào vết xe đổ, đây là không nghe lời người xưa, chịu thiệt ngay trước mắt. Từ lịch sử đất nước, chúng ta hiểu được nhất định phải “lý phục người”. Đối mặt với xã hội hiện nay, chúng ta cũng có thể bình lặng quan sát, “thế phục người” nhất định “người không phục”, “lý phục người” thì “tâm mới phục”.

Nước Mỹ có làm một khảo sát trắc nghiệm tâm lý cho hơn 8.000 học sinh trung học. Kết quả cho thấy có 71% học sinh từng gian lận, 68% học sinh từng đánh người, 34% học sinh từng ăn trộm ở trung tâm thương mại. Sau đó câu hỏi cuối cùng của bài trắc nghiệm là “bạn cảm thấy bạn có phẩm đức cao thượng không?”. Kết quả trắc nghiệm cho thấy 96% học sinh trung học cảm thấy phẩm đức của chúng cao thượng. Mọi người nghe có rõ không? 71% gian lận, 68% đánh người, 34% ăn trộm đồ ở trung tâm thương mại, nhưng kết quả trắc nghiệm 96% học sinh trung học đều

cảm thấy phẩm đức của chúng cao thượng. Các vị đồng tu, đời sau của người Mỹ, tiêu chuẩn đạo đức trong nội tâm của họ lấy ai làm tiêu chuẩn? Lấy chính mình làm tiêu chuẩn, cho nên trên làm dưới noi theo! 68% từng đánh người, nếu như nước Mỹ không quản lý tốt thể hệ sau của mình, sau này những nắm đấm đó sẽ đánh vào đâu? Đánh vào gia đình của chính mình. Cho nên tại sao chúng ta lại xem trọng gia phong như vậy? Bởi vì mỗi lời nói cử chỉ của chúng ta đều là tấm gương cho con cái học tập, không thể không thận trọng.

Trong mấy ngàn năm lịch sử chúng ta chưa từng phát động chiến tranh với nước láng giềng, đây cũng là công lao dạy dỗ của Thánh Hiền. Trong Trung Dung có nói, “phàm cai trị thiên hạ quốc gia có chín cương lĩnh”, cho nên dạy một người trị vì đất nước, trị vì thiên hạ, nên nỗ lực, nên bắt đầu từ chín phương phương này. Trong “chín cương lĩnh” này có nói, “tu dưỡng bản thân, tôn trọng người hiền, yêu quý người thân, tôn kính đại thần, hiểu cho quần thần, thương dân như con, chiêu nạp thợ trăm nghề, tiếp đãi khách phương xa, vỗ về chư hầu”. Cho nên **một người có thể trị vì tốt thiên hạ, công việc đầu tiên là gì? Tu dưỡng đạo đức, học vấn của chính mình, mà trong tu dưỡng đạo đức trước tiên phải đối trị tham, sân, si.** Cho nên bốn ngàn năm ngàn năm trước, lời dạy bảo của tổ tiên hoàn toàn tương ứng với lời dạy của đức Phật.

“Tu thân”, phải bắt đầu từ kiềm chế nóng giận, đè nén dục vọng, không thể vì dục vọng mà cướp đoạt của người khác, sau đó phải tiết chế tính khí, tâm sân hận. Cho nên Thánh Vương thời xưa bắt đầu hạ thủ từ chỗ này, làm sao có thể đi xâm chiếm người khác. “Tôn trọng người hiền”, hiểu được tôn trọng người hiền năng, tiến cử nhân tài cho đất nước, tuyển chọn người hiền tài. Khi người lãnh đạo có thể xem trọng phẩm đức, xem trọng người hiền, sẽ dẫn dắt đất nước hướng tới phong khí đạo đức, cho nên tôn trọng người hiền. “Yêu quý người thân”, có thể yêu thương cha mẹ và người thân của chính mình, cũng làm tấm gương trị gia cho thần dân thấy. “Tôn kính đại thần, hiểu cho quần thần”, tuyệt đối không chèn ép cấp dưới, ngược đãi cấp dưới, phải dùng đức phục người. “Thương dân như con”, đối với người dân phải yêu thương bảo hộ giống như con cái mình. “Chiêu nạp thợ trăm nghề”, phải tôn trọng tất cả các ngành nghề, hi vọng trăm ngành nghề đều có thể hưng thịnh, khuyến khích mọi người sản xuất.

“Tiếp đãi khách phương xa”, đối với người từ phương xa đến thì ban cho ân huệ, hoan nghênh mọi người tới đất nước của mình làm khách. Cho nên lúc Thánh

Vương còn tại thế, nước láng giềng đều rất thích tới triều cống. Họ mang theo mười món đồ hiến cho hoàng thượng, hoàng thượng sẽ tặng cho họ ba mươi món mang về, cho nên họ đều rất hoan hỷ đến triều cống. Đương nhiên ngoài lễ vật, càng quan trọng hơn là văn hóa truyền thống rất có tâm bao dung, hi vọng càng nhiều người nhận được lợi ích. Cho nên Hàn Quốc, Nhật Bản, Việt Nam, những nước láng giềng này đều cử một lượng lớn du học sinh đến nước ta, nhận lấy bảo bối, nhận lấy lời giáo dục của Thánh Hiền.

Các vị đồng tu, nếu như hôm nay chúng ta coi trọng văn hóa của chính mình, lời dạy bảo của Thánh Hiền thì không chỉ Hàn Quốc, Nhật Bản, Việt Nam đến học tập, tương lai sẽ có tình huống như thế nào? Mọi người trên toàn thế giới đều tới học tập. Bởi vì “nhân chi sơ, tánh bản thiện”, câu này không chỉ thích hợp với chúng ta, mà thích hợp với toàn thể nhân loại. Nhưng vấn đề mà người nước ngoài hiện nay đau đầu là làm sao để khai hiển “thiện”, làm sao nhập môn “đức”, hiện tại họ không tìm được phương pháp. Các vị đồng tu, phương pháp ở đâu? “Đệ Tử Quy”! Phương pháp là hiểu đạo, là Đệ Tử Quy! Chỉ cần họ hiểu được, chắc chắn sẽ tới nước ta học tập. Bởi vì thời xưa giao thông không thuận tiện, hiện nay giao thông phát triển như vậy, toàn bộ trái đất giống như thôn địa cầu. Cho nên khóa học của chúng ta tổ chức ở Úc, cũng có rất nhiều người bản địa tới, còn có người từ đất nước khác đến học, họ nghe xong đều sanh tâm hoan hỷ. Các vị đồng tu, chúng ta có trách nhiệm làm tròn bổn phận của người trái đất, làm tròn một phần sức lực giúp thế giới hòa bình, nên “tiếp đãi khách phương xa”, dùng đức hạnh mà cảm hóa [họ].

Tiếp đó, “vỗ về chư hầu”, đối với những chư hầu được phong đất luôn giúp đỡ, quan tâm họ, như vậy có thể dĩ hòa vi quý, gia hòa vạn sự hưng. Ở Tử Cấm Thành chúng ta nhìn thấy ba tòa kiến trúc quan trọng nhất, đó là ba tòa nào? Điện Thái Hòa, điện Trung Hòa, điện Bảo Hòa. Luôn nuôi dưỡng thái độ cuộc đời hài hòa, sau đó luôn làm theo trung đạo, lại có thể luôn duy trì đức hạnh như vậy.

Bởi vì chúng ta có sự dạy bảo như vậy của Thánh Hiền, cho nên không thể nào xâm phạm đất nước của người khác. Nhưng hiện tại rất kỳ lạ, tại sao người phương Tây nói có “hoàng họa”? Nói người nước ta có thể sẽ mạnh lên, sẽ xâm phạm đến họ. Xin hỏi sự suy đoán của họ từ đâu mà có? Trong lịch sử nước ta vốn không thể nào có suy luận như vậy. Người phương Tây ngắt câu lấy nghĩa, bởi vì thời nhà Nguyên từng có mấy vị Khả Hãn đánh đến tận châu Âu. Cho nên chúng ta phải hiểu lịch sử, mới có thể hóa giải sự hiểu lầm của phương Tây đối với chúng ta.

Khi tất cả người phương Tây hiểu được tấm lòng của chúng ta, họ sẽ không muốn dùng vũ lực mà đối kháng với chúng ta; khi mọi người hiểu được sự thiện lương của chúng ta, tự nhiên họ sẽ không muốn xâm chiếm, chính phủ [của họ] cũng không thể nào có đối kháng quân sự với chúng ta.

Tiết học hôm nay giảng tới đây thôi, xin cảm ơn mọi người!